

Raadsvoorstel

AGENDAPUNT NO. 8

Voorstel tot het niet meer regionaal verevenen van de kosten van jeugdzorg met ingang van 2018

AAN DE RAAD

Samenvatting

Binnen het proces van de transitie van de jeugdhulp hebben de colleges van B&W en de gemeenteraden van de 8 Achterhoekse gemeenten besloten een gezamenlijke regionale verantwoordelijkheid te willen dragen voor de financiering van de jeugdhulp door de jeugdzorgkosten met elkaar te verevenen. Gemeenten delen samen de budgettaire voor- en nadelen. voordeelgemeenten.

Voor 2015, het eerste jaar van deze gedecentraliseerde taak, gold de verevening de volledige jeugdzorg (exclusief uitvoeringskosten).

Vanaf 2016 verevenen we alleen nog maar op risicovolle en kostbare zorg (waar gemeenten weinig invloed op hebben). Dit betreft de volgende zorgkosten:

- Landelijke zorg
- Bovenregionale zorg
- Jeugdbescherming / jeugdreclassering
- Alle regionaal ingekochte individuele voorzieningen met verblijf (7 x 24 uren zorg)

Bij de verevening 2015 en 2016 is binnen de Achterhoek verevend op zowel overschotten als tekorten. Voor 2017 is in de Achterhoek besloten enkel op de tekorten te verevenen (de overschotten hoeven de gemeenten niet meer in te brengen in de verevening). Dit is vastgesteld door de gemeenteraad in december 2017. Zo werd de omvang van de verevening al afgebouwd. Ook is de verdeling van de door het rijk verstrekte integratie uitkering Jeugd sinds aanvangsjaar 2015 per jaar een stuk objectiever geworden. In het begin werden vraagtekens gezet bij de manier waarop het rijk de budgetten over de gemeenten verdeelde. Inmiddels sluiten de budgetten beter aan bij de werkelijk gemaakte kosten door de individuele gemeenten.

Voorgesteld wordt nu om met ingang van 2018 geheel te stoppen met het verevenen op de kosten van jeugdzorg.

Inleiding

De regionale verevening van de jeugdzorgkosten over 2015 resulteerden in een ontvangst voor Aalten van €928.000. Over 2016, toen er alleen nog op over de risicovolle en kostbare zorg verevend werd bedroeg deze ontvangst €374.000. Over 2017 slaat het teken om en betaalt Aalten €136.958. Tevens vond er in 2017 ook nog een herrekening over 2015 in het voordeel van Aalten van €20.163. Dit komt omdat zowel Montferland als Oost Gelre over 2015 nog een in het leven geroepen specifieke aanvullende uitkering van het rijk kregen inzake de kosten van Voogdij/18+. Deze uitkering die aangevraagd moet worden, komt na goedkeuring door het rijk tot uitbetaling twee jaar later. Het kan zijn dat dus in 2018 en 2019 over 2016 en 2017 ook nog verrekeningen moeten plaatsvinden.

Zoals aangegeven sluiten de rijksbudgetten beter aan bij de werkelijke uitgaven. Dit heeft te maken met het gegeven dat het rijk de budgetten objectiever verdeeld. Dit heeft voor Aalten tot een behoorlijk oplopend budget jeugdzorg voor de in 2015 gedecentraliseerde taken geleid:

Integratie uitkering Jeugdzorg in euro's

Jaar	2015	2016	2017	2018
Ontvangst van rijk	3.804.513	4.420.877	5.026.580	5.358.431

Vanaf 2019 worden de budgetten onderdeel van de algemene uitkering en worden er geen specifieke bedragen meer genoemd.

De politieke discussies over de verevening die er de afgelopen jaren gevoerd zijn, de administratieve lasten en de objectivering van de budgetten hebben in het voorjaar van 2018 aanleiding gegeven om te beoordelen of er in 2018 al dan niet moet worden doorgegaan met de verevening van de jeugdzorg in de Regio.

Beschrijving beleidsterrein inclusief toepasselijke regelgeving

Jeugdwet 2015

Inhoudelijke toelichting op het voorstel

De financials van alle Achterhoekse gemeenten hebben zich hierover gebogen en komen tot de volgende argumenten om wel of niet meer te verevenen in 2018.

Wel verevenen in 2018

- De jeugdzorg is een open einde regeling;
- De solidariteitsgedachte binnen de Achterhoek;
- Verevenen straalt een stevige samenwerking uit binnen de Achterhoek en is daarnaast eenvoudiger om (financiële) afspraken te maken met individuele zorgaanbieders over garanties en risico's;
- Verevenen beperkt de gevolg van verhuizingen: verhuizing van een gezin met risicovolle en kostbare zorg binnen de Achterhoek heeft geen direct gevolg, verhuizing van een gezin met kostbare en risicovolle zorg van buiten de Achterhoek naar de Achterhoek wordt door alle gemeenten gezamenlijk gedragen.

Niet meer verevenen in 2018:

- In 2015 was het hele budget het uitgangspunt voor de verevening (ca. €62 mln.) en werden tekorten en overschotten verevend, vanaf 2016 was dit beperkt tot de risicovolle en dure zorg (budget ca. €31 mln), vanaf 2017 worden overschotten niet meer onderling verrekend, gehele afschaffing is een logische laatste stap;
- Wanneer het rijk herverdeeffecten matigt gaat dit vaak in een ingroeietermijn van 2 jaar, hier wordt al 3 jaar verevend, nog langer doorgaan is qua ingroei niet gangbaar;
- Verevenen doorkruist de eigen beleidsintenties. Dat wil zeggen: iedere gemeente heeft de toegang op zijn eigen manier geregeld wat van invloed kan zijn op de dure zorgconsumptie;
- Verevening jeugdzorg is de uitzondering in de hele gemeentebegroting, verder wordt er nergens verevend, ook niet bij de WMO of andere beleidsonderdelen;
- Er zijn meer afspraken nodig over wat er wel / niet onder de verevening valt als er wordt doorgegaan;
- De rijksuitkering is gebaseerd op een steeds objectievere verdeling, dit was in 2015 een heel andere situatie, toen zat er veel meer onnauwkeurigheid in de grove verdeling van de verstrekte budgetten, toen een zeer legitieme reden om te gaan verevenen, nu niet meer;
- Het is erg lastig om een goede begroting op te stellen van de risicovolle en kostbare zorg (lees: praktische moeilijkheid zonder een gedegen onderbouwing van de begrote budgetten) om daar de verevening op te baseren;

- Elke individuele gemeente kan haar weerstandsvermogen vergroten om de risico's af te dekken (Aalten heeft haar reserve Sociaal Domein b.v. als risicobuffer, actuele stand ca 1,1 mln euro);
- Er is door het Rijk een stroppenpot in het leven geroepen voor gemeenten met de meest schrijnende gevallen;
- Het opstellen van de verevening brengt veel administratieve rompslomp met zich mee;
- De uitkomsten van de verevening geeft/gaven veel politieke discussie;
- De regionale verevening (de afrekening daarvan) wordt in de meeste jaarrekeningen als onzeker aangemerkt (ook in Aalten) waardoor de rechtmatigheid van de jaarrekening onder druk staat;
- Verevening past niet in het normale tijdschema van het afronden van de jaarrekening van de gemeente. In de praktijk bleek dit altijd het slotstuk van de jaarrekening. Nu moeten gemeenten vaak wachten op elkaar. Niet verevenen vermindert de tijdsdruk;
- Iedere gemeente heeft zijn toegang tot zorg op een andere manier ingericht, wat zeker van invloed is op de toekenning van zorg en daarmee de bestedingen.
- Het financieel niet meer verevenen op risicovolle en kostbare jeugdzorg de samenwerking in de regio geheel niet in de weg

De financials hebben hier onderling op 8 mei jl. overleg over gehad en is de conclusie was unaniem op grond van de voors en de tegens om vanaf 2018 niet meer te verevenen en de individuele gemeente zelf verantwoordelijk te laten zijn voor de kosten van jeugdzorg.

Dit voorstel is daarna besproken in het overleg van beleidsambtenaren Jeugd, het Managers Overleg Sociaal Domein (MOSD Achterhoek) en in het Poho Sociaal van 21 juni 2018. Binnen het Poho Sociaal zijn Doetinchem en Oude IJsselstreek tegen het stoppen van de verevening en de voormalig wethouder van Aalten maakte een voorbehoud en liet de beslissing over aan zijn opvolger.

De andere gemeenten menen dat de energie beter ingezet kan worden in verder onderzoek naar de inmiddels oplopende tekorten (ruim € 3 miljoen op een budget van 31 miljoen euro) en zij willen stoppen met verevening. Opgemerkt wordt dat zolang we niet goed van elkaar weten hoe we de toegang regelen, verevening lastig is. De wethouders menen dat stopzetten van de verevening verder geen gevolgen heeft voor de goede samenwerking. De gemeente Oude IJsselstreek en Doetinchem zijn echter van mening dat het stoppen met verevening wel afbreuk doet aan het solidariteitsbeginsel.

Ondanks de verschillende standpunten is een meerderheid voor het overnemen van het advies van de financials en dus voor het stoppen van verevening Jeugdzorg met ingang van 2018.

Alternatieve beleidskeuzes

Wel doorgaan met verevening.

Financiële consequenties

Het risico van mogelijk hoge kosten van kostbare jeugdzorg komt bij de individuele gemeenten te liggen. In Aalten staat tegenover dit risico de reserve Sociaal Domein, met een actuele stand van ca. € 1,1 mln.

Participatie en Communicatie

--

Vervolgstappen inclusief tijdpad

Nu ligt dit voorstel in de afzonderlijke gemeenten ter besluitvorming voor.

Bijlagen

- Concept-raadsbesluit

Aalten, 28 augustus 2018

Burgemeester en wethouders van de gemeente,

J. Nobel
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester

De raad van de gemeente Aalten

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28 augustus 2018;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;

B E S L U I T

met ingang van 2018 geen regionale verevening meer toe te passen in de jeugdzorgregio Achterhoek

AALTEN, 18 september 2018

De Raad voornoemd,

De Griffier,

De Voorzitter,

M.A.J.B. Fiering

mr. A.B. Stapelkamp